

**ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА РАДА
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ
ВІЙСЬКОВОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
КРЕМЕНЕЦЬКА ОБЛАСНА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА
АКАДЕМІЯ ім. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

Затверджую

Голова приймальної комісії

проф. Ломакович А.М.

2026 р.

**ПРОГРАМА ВСТУПНОЇ СПІВБЕСІДИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
замість предметів НМТ**

для здобуття першого бакалаврського рівня вищої освіти
для осіб, які мають право на спеціальні умови участі у конкурсному відборі

Кременець 2026

Програма співбесіди з української мови замість національного мультипредметного тесту для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти на основі ОКР «молодший спеціаліст» / ОПС «фаховий молодший бакалавр», для осіб, які мають права на спеціальні умови участі у конкурсному відборі (денна, заочна форма здобуття освіти) / укл. І. О. Воляннюк, І. М. Комінярська, І. П. Поляк. Кременець : КОГПА ім. Тараса Шевченка, 2026. 12 с.

Укладачі:

Воляннюк І. О., к. філол. н., доцент, доцент кафедри української мови і літератури та методик їх навчання.

Комінярська І. М., к. філол. н., доцент, доцент кафедри української мови і літератури та методик їх навчання;

Поляк І. П., к. філол. н., старший викладач кафедри української мови і літератури та методик їх навчання.

Пояснювальна записка

Програма вступного випробування у формі співбесіди з української мови базується на матеріалах і вимогах програм для закладів загальної середньої освіти, затверджених Міністерством освіти і науки України.

Програма співбесіди складена відповідно до Правил прийому до Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка, затверджених на засіданні Вченої ради КОГПА ім. Тараса Шевченка

На співбесіді здійснюється перевірка знань, набутих у закладах загальної середньої освіти.

Питання співбесіди мають високий ступінь узагальнення поставлених питань.

Форма проведення співбесіди: усна.

1. Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія

Алфавіт. Наголос. Співвідношення звуків і букв. Основні випадки уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Основні випадки чергування у-в, і-й. Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [e], [и], [o] в коренях слів. Сполучення йо,ьо. Правила вживання м'якого знака (знака м'якшення). Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання найпоширеніших складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис н та нн у прикметниках і дієприкметниках, не з різними частинами мови

2. Лексикологія. Фразеологія

Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Пароніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексичні запозичення з інших мов. Загальноживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Застарілі й нові слова (неологізми). Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Поняття про фразеологізми

3. Будова слова. Словотвір

Будова слова. Спільнокореневі слова й форми того самого слова

4. Морфологія

4.1. Іменник

Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична

роль. Іменники власні та загальні, істоти й неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Число іменників. Відмінювання іменників. Незмінювані іменники в українській мові. Написання й відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові. Кличний відмінок іменників (на прикладі етикетних формул звертань пане полковнику, сестро Олено, друже Сергію, Інно Вікторівно і под.)

4.2. Прикметник

Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прикметників за значенням (якісні, відносні, присвійні). Відмінювання прикметників. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення. Зміни приголосних за творення ступенів порівняння прикметників

4.3. Числівник

Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Типи відмінювання кількісних числівників. Порядкові числівники, особливості їх відмінювання. Особливості правопису числівників. Узгодження числівників з іменниками. Уживання числівників для позначення часу й дат

4.4. Займенник

Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання займенників. Правопис неозначених і заперечних займенників.

4.5. Дієслово

Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Вид дієслова (доконаний і Розпізнавати дієслова, особливі форми дієслова, безособове дієслово; визначати види, часи й недоконаний). Форми дієслова: дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на *-но*, *-то*). Безособове дієслово.

Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів. Особові закінчення дієслів I та II дієвідміни. Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу. способи дієслів; відрізнити правильні форми дієслів від помилкових; правильно писати особові закінчення дієслів. Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на –

Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівниковий зворот

4.6. Прислівник

Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних за творення прислівників вищого та найвищого ступенів порівняння. Правопис прислівників на -о, -е, утворених від прикметників і дієприкметників. Написання разом, окремо й через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу

4.7. Службові частини мови

Прийменник як службова частина мови. Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника. Правопис прийменників. Розпізнавати прийменники, визначати їхні морфологічні ознаки; правильно й комунікативно доцільно використовувати прийменники в мовленні. Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні й підрядні. Групи сполучників за вживанням (одиничні, Розпізнавати сполучники, визначати групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю, за вживанням і будовою; відрізнити сполучники від парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені). Правопис сполучників. Розрізнення сполучників та інших співзвучних частин мови. Частка як службова частина мови. Правопис часток.

4.8. Вигук

Розрізнення сполучників та інших співзвучних частин мови. Частка як службова частина мови. Правопис часток.

5. Синтаксис

5.1. Словосполучення.

Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення.

5.2. Речення

Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю: другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, звертань, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення).

5.2.1. Просте двоскладне речення

Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Зв'язок між підметом і присудком. Тире між підметом і присудком.

5.2.2. Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні

Означення. Прикладка як різновид означення. Додаток. Обставина. Порівняльний зворот.

5.2.3. Односкладні речення

Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні).

5.2.4. Просте ускладнене речення

Речення з однорідними членами. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами; Речення зі звертанням. Речення зі вставними словами, словосполученнями й реченнями, їхнє значення. Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, : прикладки - непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення. Розділові знаки в ускладненому реченні.

5.2.5. Складне речення

Типи складних речень за способом зв'язку їхніх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення.

5.2.5.1. Складносурядне, речення

Складносурядне речення, його будова. Єднальні, протиставні й розділові сполучники в складносурядному реченні. Розділові знаки в складносурядному реченні.

5.2.5.2. Складнопідрядне, речення.

Складнопідрядне речення, його будова. Головна й підрядна частини: Підрядні сполучники й сполучні, слова, як засоби зв'язку в складнопідрядному реченні. Основні види підрядних частин: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умови, допустові). Складнопідрядні речення з кількома підрядними, розділові знаки в них.

5.2.5.3. Безсполучникове складне речення

Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні.

5.3. Способи відтворення чужого мовлення

Пряма й непряма мова. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог. Розділові знаки, в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом.

6. Стилїстика

Стили мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний), їхні основні ознаки, функції.

7. Розвиток мовлення

Види мовленнєвої, діяльності; адресант і адресат: мовлення; монологічне й діалогічне мовлення; усне й писемне, мовлення. Тема й. основна думка висловлення; Вимоги, до мовлення (змістовність,. Логічна послідовність, багатство, точність, виразність,доречність,- правильність). Основні ознаки, тексту: зв'язність, комунікативність,. Членованість у інформативність. Зміст, і будова тексту, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Способи зв'язку речень у тексті. Тексти різних стилів, типів, жанрів.

Критерії оцінювання

Для співбесіди пропонуються 3 питання із затвердженого рекомендованого переліку.

Під час співбесіди абітурієнт повинен продемонструвати **знання**:

- а) лексичних, фразеологічних, фонетичних, словотвірних, морфологічних і синтаксичних норм сучасної української літературної мови;
- б) правил граматики, орфографії та пунктуації;
- в) змісту мовних понять і термінів.

вміння:

- а) правильно використовувати різні мовні засоби відповідно до комунікативних намірів;
- б) розпізнавати одиниці всіх мовних рівнів;
- в) здійснювати граматичну характеристику частини мови;
- г) визначати й аналізувати синтаксичні одиниці;
- д) грамотно й влучно висловлювати думки.

Результати співбесіди зі вступниками на навчання за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти оцінюються за 200-бальною шкалою.

Критерії оцінювання:

190–200 балів — високий рівень знань (теоретичний зміст курсу засвоєно повністю, досконале оволодіння лінгвістичною термінологією, вільне володіння теоретичним матеріалом, сформовані практичні уміння та навички здійснювати комунікацію);

176–189 балів — середній рівень знань (теоретичний зміст курсу засвоєно повністю, повне оволодіння термінологією, аргументований виклад матеріалу, припускається незначних помилок в усній чи писемній формах комунікації);

175–161 бал — середній рівень знань (теоретичний зміст курсу засвоєно повністю, середнє оволодіння термінологією курсу, аргументований виклад матеріалу, недостатньо сформовані практичні навички комунікації);

141–160 балів — достатній рівень знань (теоретичний зміст курсу засвоєно частково, достатнє оволодіння термінологією, репродуктивний виклад матеріалу, недостатньо сформовані практичні навички);

121–140 балів — достатній рівень знань (теоретичний зміст курсу засвоєно частково, достатнє оволодіння термінологією, репродуктивний виклад матеріалу, відсутність конкретних прикладів, які б підтверджували теоретичні положення, недостатньо сформовані практичні навички);

100–120 балів — низький рівень знань (теоретичний зміст курсу засвоєно частково, низький рівень оволодіння термінологією, фрагментарний виклад матеріалу, несформовані практичні навички комунікації).

Список рекомендованої літератури для підготовки до співбесіди

1. Авраменко О. М. Українська мова (рівень стандарту): підручник для 10 кл. Київ: ТОВ «Видавництво «Грамота», 2018. 208 с.
2. Авраменко О. М., Блажко М. Б. Українська мова та література: Довідник. Завдання в тестовій формі. І частина. Київ: Грамота, 2011. 552 с.
3. Авраменко О. М. Українська мова (рівень стандарту): підручник для 11 кл. Київ: ТОВ «Видавництво „Грамота”», 2019. 208 с.
4. Ворон А. А., Слопенко В. А. Українська мова (профільний рівень): підручник для 11 кл. Київ: ВД «Освіта», 2019. 272 с.
5. Ворон А. А., Слопенко В. А. Українська мова (профільний рівень): підручник для 10 кл. Київ: ВД «Освіта», 2018. 288 с.
6. Глазова О. П. Українська мова (рівень стандарту): підручник для 11 кл. Харків: ТОВ «Видавництво „Ранок”», 2019. 224 с.
7. Глазова О. П. Українська мова (рівень стандарту): підручник для 10 кл. Харків: ТОВ «Видавництво «Ранок», 2018. 224 с.

8. Голуб Н. Б., Горошкіна О. М., Новосьолова В. І. Українська мова (рівень стандарту) : підручник для 11 кл. Київ : КП «Видавництво „Педагогічна думка”», 2019. 232 с.
9. Голуб Н. Б., Новосьолова В. І. Українська мова (рівень стандарту): підручник для 10 кл. Київ : КП «Видавництво «Педагогічна думка», 2018. 200 с.
10. Городенська К. Граматичний словник української мови: сполучники. Київ – Херсон, 2007. 340 с.
11. Гуйванюк К. В. Українська мова. Тести 5 – 12 класи : посібник. Київ : Видавничий центр «Академія», 2007. 376 с.
12. Заболотний О. В., Заболотний В. В. Українська мова (рівень стандарту): підручник для 11 кл. Київ : Генеза, 2019. 240 с.
13. Заболотний О. В., Заболотний В. В. Українська мова (рівень стандарту) : підручник для 10 кл. Київ : Генеза, 2018. 192 с.
14. Загоруйко О. Я. Великий універсальний словник української мови. Харків: Торсінг плюс, 2010. 768 с.
15. Зубков М.Г. Українська мова: Універсальний довідник. 6-те вид., доп. Харків : ВД «ШКОЛА», 2009. 512 с.
16. Караман С.О. та ін. Сучасна українська літературна мова:

навчальний посібник. Київ : Літера ЛТД, 2011. 560 с.

17. Караман С. О., Горошкіна О. М., Караман О. В., Попова Л. О. Українська мова (профільний рівень) : підручник для 10 кл. Харків : ТОВ «Видавництво «Ранок»», 2018. 272 с.

18. Караман С. О., Горошкіна О. М., Караман О. В., Попова Л. О. Українська мова (профільний рівень): підручник для 11 кл. Харків : ТОВ «Видавництво „Ранок”», 2019. 272 с.

19. Орфографічний словник / укл.: С. І. Головащук, М. М. Пещак., В. М. Русанівський. Київ, 1994. 208 с.

20. Плющ М. Я. та ін. Сучасна українська літературна мова. Київ : Вища школа, 1994. 413 с.

21. Сучасний словник іншомовних слів / укл. Л. І. Нечволод. Харків : Торсінг плюс, 2009. 768 с.

22. Сучасний фразеологічний словник української мови / за ред. А. П. Яреценка. Харків : Торсінг плюс, 2009. 640 с.

23. Терещенко В. М. Українська мова та література. Навчально-практичний довідник / В. М. Терещенко. Харків : Торсінг плюс, 2012. – 384 с.

24. Шкуратяна Н. Г., Шевчук С. В. Сучасна українська літературна мова. Модульний курс. Київ : Вища школа, 2007. 823 с.

25. Ющук І. П. Українська мова. Київ : Либідь, 2004. 640 с.